

24.6.2010

VVT/2010/195

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

oikeusministerio@om.fi

Oikeusministeriön lausuntopyyntö 7.6.2010; OM 6/41/2009

IHMISOIKEUSINSTITUUTITÖRYHMÄN MIETINTÖ KANSALLISEN IHMISOIKEUSINSTITUUTION PERUSTAMISESTA

Kiitämme mahdollisuudesta lausua yllä mainitusta työryhmän mietinnöstä.

Vähemmistövaltuutetun toimialana on etnisen syrjinnän ehkäisy, hyvien etnisten suhteiden edistäminen, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaaminen samoin kuin etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvonta. Valtuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaporttoijana. (Laki vähemmistövaltuutetusta ja syrjintälautakunnasta 1 §, 1109/2008) Vähemmistövaltuutettu rajaa lausunnon koskemaan toimialaansa ja tehtävänsä liittyviä seikkoja.

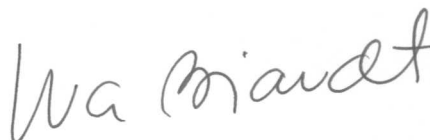
Pidämme työryhmän ehdotusta itsenäisen ja riippumattoman Ihmisoikeuskeskuksen perustamisesta eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian yhteyteen kannatettavana ja tarpeellisena. Vähemmistövaltuutetun asiakasyhteydenotot osoittavat, että enemmän tietoa ja koulutusta perus- ja ihmisoikeuksista tarvitaan ja että yhteiskuntamme rakenteita on syytä tarkastella oikeuksien turvaamisen näkökulmasta. Olisi mielenkiintoista saada lisää tietoa esimerkiksi siitä, miksi somalit kokevat Suomen hankalammaksi ja ilmoittavat kohtaavansa enemmän syrjintää muihin EU-maihin vertailtuna (katso EU:n perusoikeusviraston EU-MIDIS -tutkimus 2009). Onnistuneen integraation tukevien rakenteiden ja käytäntöjen tunnistaminen ja kehittäminen on keskeinen haaste yhteiskunnallemme jo lähitulevaisuudessa.

Kansallisen ihmisoikeusinstituution perustaminen on välttämätöntä koordinoita yhteen oikeusministeriössä vireillä olevaan yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistukseen tehtävien liittyessä läheisesti toisiinsa. Ehdotuksessa uudeksi yhdenvertaisuuslainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi esitetään vähemmistövaltuutetun viran muuttamista yhdenvertaisuusvaltuutetuksi, mikä tarkoittaisi valtuutetun toimialan huomattavaa laajentamista. Jo nyt asiakasvalitusten ja yhteydenottojen määrä on kasvanut merkittävästi. Uuden valtuutetun tehtäviin kuuluisi yhdenvertaisuuden edistäminen syrjintäperusteesta riippumatta (sukupuoli pois lukien), syrjinnän estäminen ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia. Lisäksi esitetään yhdenvertaisuuslain soveltamisalan laajentamista. Uuden valtuutetun tehtävät olisivat siis mahdollisesti osittain päällekkäisiä Ihmisoikeuskeskuksen edistämistehtävien kanssa. Tämän vuoksi yhteistoimintaa kahden viranomaisen välillä on syytä kehittää, vaikka yhteistoiminnan muodot tietysti riippuvat siitä, miten yhdenvertaisuus-

lainsäädännön uudistus tulee etenemään.

Mikäli yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistus toteutuu, olisi syytä harkita uuden yhdenvertaisuusvaltuutetun sijoittamista eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian ja Ihmisoikeuskeskuksen yhteyteen. Vähemmistövaltuutettu on avoin eri vaihtoehdoille, mutta yhteinen sijainti voisi edesauttaa yhteistyötä viranomaisten välillä ottaen huomioon, että Ihmisoikeuskeskuksen ja yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävät tukevat toisiaan. Yhteistoiminnan edistämiseksi on tärkeää, että vähemmistövaltuutettu/yhdenvertaisuusvaltuutettu olisi Ihmisoikeusvaltuuskunnan jäsen.

Ihmisoikeuskeskuksen ja uuden yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnan tulokellisuus edellyttää asianmukaista resursointia ottaen huomioon uusien viranomaisten lisääntyneet tehtävät.

Vähemmistövaltuutettu Eva Biaudet

Ylitarkastaja

Yrsa Nyman

Tiedoksi

Timo Makkonen ja Sini Kumpulainen